

PAPER DETAILS

TITLE: Altin Oranin Uygulandigi Kadin Suretlerinin Insanlik Tarihi Açisindan Incelenmesi

AUTHORS: Filiz SECKIN,Müberra BÜLBÜL

PAGES: 45-59

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/875841>

Altın Oranın Uygulandığı Kadın Suretlerinin İnsanlık Tarihi Açısından İncelenmesi

Investigation of The Human Figures Applied to The Gold Ratio in Terms of Human History

Müberra BÜLBÜL¹, Filiz SEÇKİN²

Geliş Tarihi/Received: 15/08/2018 Kabul Tarihi/Accepted: 17/09/2019 Yayın Tarihi/Published: 15/10/2019

Özet: Geçmişten günümüze resim ve heykel gibi güzel sanatlarla uğraşan tüm sanatçılar güzellik için belirli oranlardan bahsetmişlerdir. Vücut şekillerinin incelenmesi, anatomik özelliklerin ölçülmesi ve ölçülen her bir parçanın birbirine oranlanması sanat ve bilimde kendini göstermektedir. Fibonacci adlı bilim insanının keşfettiği ve 'altın oran' adını verdiği bu oranlama; bir sayının onu takip eden sayıyla toplamının bir sonraki sayıyı oluşturması ve düzenli bir dizilim ile bu sayıların sonsuzluğa uzanırken birbirlerine oranlarının ortalamasının (1.618) alınması esasına dayanır. Altın oran, evrende yer alan her şeyde olduğu gibi insan suretlerinde, hatta iç organların diziliminde bile karşımıza çıkmaktadır.

İlkel dönemlerden günümüze kadar çeşitli insan ırkları, medeniyetler, uluslar zaman içerisinde değişim ve dönüşüm geçirmiştir. Çağdan çağa, toplumdan topluma değişen insan karakteri; fiziksel özellikleri ve hatta hayatı yorumlayış biçimi olarak insan suretlerinde kendini göstermiştir. İklim, coğrafya, medeniyet değiştikçe insan tiplerinde çeşitli dönüşümler kendini gösterirken kâinattaki düzen, oran-orantı değişmemektedir. Kadın bedeni ise en çekici ve estetik gelen görüntüye sahiptir. Araştırma metninde farklı medeniyetlerdeki kadın suretlerinin altın orana göre yorumlaması yapılacak, çeşitli örnekler ile karşılaştırmalar yapılarak değerlendirilecek ve günümüz çağdaş kadının yüz hatları altın orana uygun olarak hesaplanacaktır. Yüz morfometrisi ile altın oran arasındaki ilişki araştırılarak estetik algısına etkisi açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın Sureti, Altın Oran.

Abstract: All the artists who dealt with fine art from the past, such as the day-to-day painting and sculpture, mentioned certain ratios for beauty. The examination of body shapes and the measurement of anatomical features and the proportions of each of the measured parts show themselves in art and science. This ratio, which Fibonacci discovered by a scientist named golden ratio, is based on the principle that a number is the sum of the number following it and the sum of the ratios of the numbers to the infinity of a regular sequence. The golden ratio appears to be in everything in the world, even in the human form, even in the arrangement of internal organs.

Civilization from primitive times to day-to-day civilization has undergone change and transformation over the course of time. The collection from society has manifested itself in human forms as the physical characteristics of the changing human character and even as a form of life interpretation. While the geography changed human civilization as the civilization changed, the rate of proportion of the universe order did not change. The female body has the most attractive and esthetic appearance. The text of the opening will be judged by comparing the figures of women in different civilizations. The contours of contemporary women of today will be calculated according to the golden ratio. The relationship between face morphometry and gold ratio will be explored and its effect on esthetic perception will be explained.

Keywords: Female Surrogate, Golden Ratio

Önerilen Atıf Bilgisi/To Cite This Article: Bülbül, M. ve Seçkin, F. (2019). Altın Oranın Uygulandığı Kadın Suretlerinin İnsanlık Tarihi Açısından İncelenmesi, *Temel Eğitim Dergisi*, 1(4), 45-59.

¹ MEB Bilim ve Sanat Merkezi Görsel Sanatlar Öğretmeni, YTÜ. Sanat ve Tasarım Bölümü Doktora Öğrencisi. e-posta: muberrab@gmail.com

² MEB Bilim ve Sanat Merkezi Öğretmeni, e-posta: filiz.seckin567@gmail.com

1. Giriş

Fibonacci ve Altın Oran

Fibonacci 1170 Pisa (İtalya) doğumlu olup, 12.-13. Yüzyıllarda(1170-1240) yılları arasında İtalya'da yaşamış bir matematikçidir. Tam adı Leonardo Pisano'dur. Fibonacci'nin babası (Guglielmo Bonacci) Kuzey Afrika'ya yolculuklar yapan bir tacir olup, Fibonacci Hint Arap sayı sistemi ile bu sayede tanışmış ve çeşitli çalışmalar yapmıştır. İtalya 'ya döndükten sonra Arap rakam sisteminin önemini açıklayan Liber abaci (1202) adlı kitabını yayımlamıştır. Açıkladığı yöntem ile ticaret dünyasında karşısına çıkan sorunlara (döviz alım satımı, ticari muhasebe, ağırlık ve uzunlukların birimlerini çevirmek vs.) uygulayarak Romen rakamlarından daha pratik olduğunu göstermeye uğraşmıştır.

Fibonacci, "Flos (1225)" adını verdiği bir makalede tarihe Fibonacci sayıları olarak geçecek bir sayı dizisi üretmiştir. Seri, 0 ve 1 sayıları ile başlayıp üçüncü sayıdan itibaren önceki iki sayının toplamına eşit olacak şekilde tasarlanmıştır. Altın Oran "Fı" $\phi = 1.618$ olarak ifade edilir. Bütün ve parçalar arasındaki uyumu veren en yetkin bağıntıdır. Fibonacci bu seri yardımıyla birçok yönden model olan tavşan problemini çözmeyi başarmış ayrıca bulunan bu dizi, bir kovanda sadece kraliçe arının yumurtalarını bırakarak üremeyi gerçekleştirdiği, arıların üreme şemasını da açıklamaktadır.

Fibonacci dizisinin özelliği dizideki her sayının kendinden önceki iki sayının toplamından oluşmasıdır. . 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, 233, 377, 610, 987, 1597, 2584, 4181, 6765, 10946, 17711, 28657..... şeklinde devam eden yani kendinden önceki iki sayının toplamının sonraki sayıyı verdiği diziye *Fibonacci Dizisi* adı verilir. Bu dizideki bir sayıyı kendinden önce gelen sayıya böldüğümüzde birbirine çok yakın sayıların elde edilir ve (233) sayısından sonra bu sayı sabitlenir. Bu oranlamayla elde edilen sayı 1,61803398874989...'a eşittir ve bu sayı "*Altın Oran*" olarak adlandırılmaktadır.

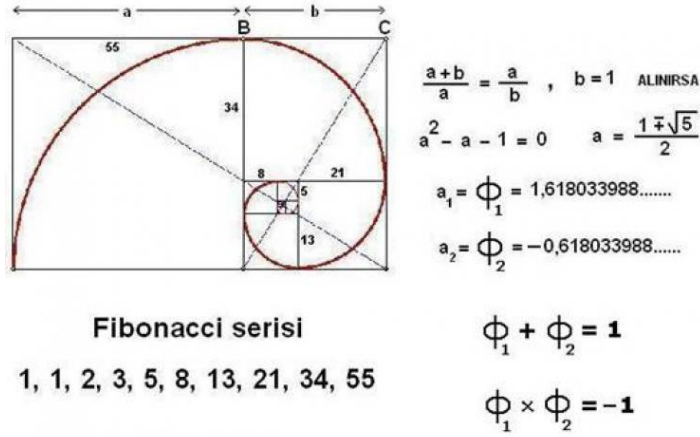
Grafik 1: Fibonacci Dizisindeki Altın Oran Hesaplaması

Sonraki Sayı	Önceki Sayı	Altın Oran $\phi = 1.618$
233	144	1,618
377	233	1,618
610	377	1,618
987	610	1,618
1597	987	1,618
2584	1597	1,618

Matematikte 3.14 sayısına karşılık gelen ve bir dairenin çevresinin çapına bölünmesiyle elde edilen sayıya Pİ (π) sayısı denir. Aynı Pİ sayısı gibi altın oran da matematikte 1.618 e eşit olan sayıya denir ve ϕ simgesiyle gösterilir ve ondalık sistemde yazılışı; 1,618033988749894...'tür. Bu oranın

$$\frac{1 + \sqrt{5}}{2}$$

kısaca gösterimi: $\frac{1 + \sqrt{5}}{2}$ şeklindedir. Altın Dikdörtgen 'in karelerinin kenar uzunluklarını yarıçap alan bir çember parçasının her karenin içine çizilmesi ile "Altın Spiral" elde ederiz. Altın Spiral, birçok canlı ve cansız varlığın biçimini ve yapı taşı oluşturur. Örneğin ayçiçeğinin çekirdekleri altın oranı takip eden bir spiral oluşturacak şekilde dizilirler. Altın oran, sadece dörtgenlerde değil, üçgen, beşgen ve altıgenlerde de geçerlidir.

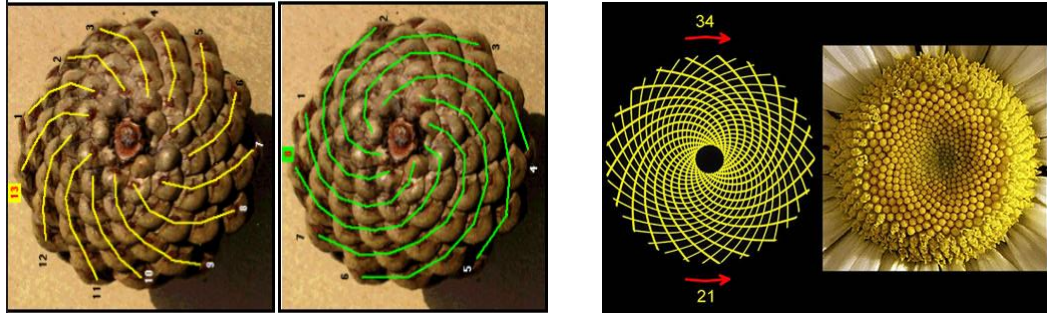

Resim-1: Altın Spiral Çizimi (<https://ofpof.com/kefif/yuzlerimiz-gerçekten-altın-oran-kuralına-uysaydı-nasıl-görünürdü>)

1.2. Canlılarda Altın Oran

1.2.1. Bitkilerde Altın Oran

Altın oran veya Fibonacci sayıları, konu alanı farklı olmak üzere birçok çalışmada kullanılmıştır. Ayçiçeğinde ve çam kozalağında altın oran bulunmaktadır. Çam kozalağında ters sarmallar bulunmaktadır. Sarmallar Çam kozalağının tepesindeki başka bir sabit noktaya doğru spiraller oluşturarak çıkarlar ve eğrilik açıları altın oran olan 1,618'dir. Doğadaki bitkilerin sarmal oranı 1/1,1/2, 2/3, 3/5, 5/8, 8/13, 3/21...şeklinde dir. Bunlardan Pinus Pinea' da 5 / 8, Morfik çam kozalağında 8 / 13 tür.

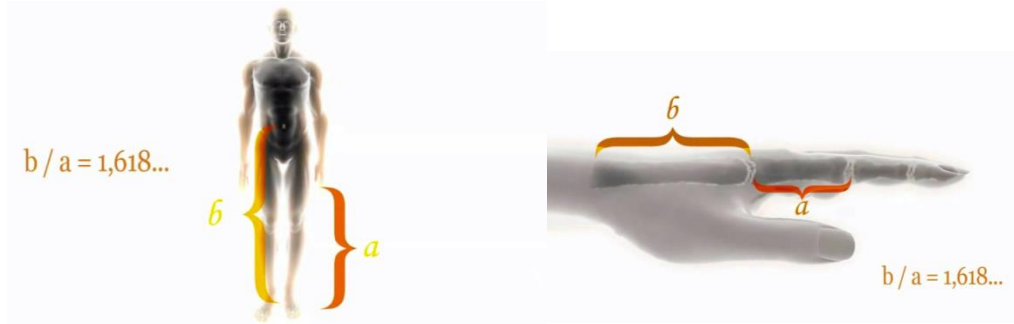
Resim 2 Çam Kozalağındaki ve Papatya daki Sarmal Düzen ve Altın Oran (Kaynak: Tekkanat, 2006: 7)

2) Hayvanlarda Altın Oran

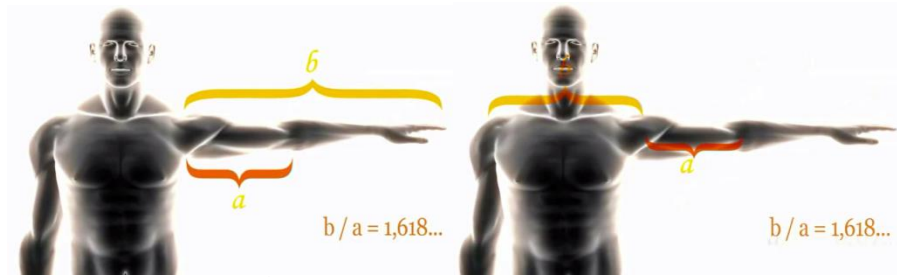
Zoolojide 5'li simetri sistemi Deniz Yıldızı, Kum Doları ve Asterina gibi derisi dikenli canlılarda görülmektedir. Sarmal oluşum, zoolojide Antilop ve Koç gibi hayvanların boynuzları, gelişme çizgilerinde sarmal eğrileri izler. Fillerin ve Mamutların dişlerinde, Aslanların tırnaklarında, Papağanların gagalarında sarmal kökenli yay parçalarına göre biçimlenmiş çeşitli örnekler görülmektedir. Ayrıca kuşların kanatlarında da Altın oran ön ekstremite parçalarının birbirine oranlanmasıyla elde edilmektedir.

3) İnsan Vücudunda Altın Oran

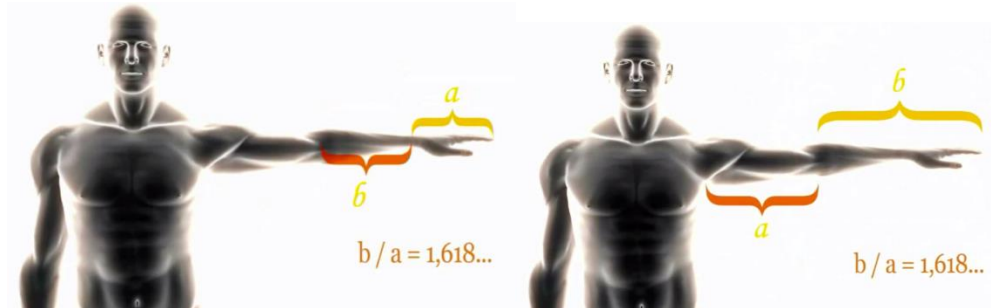
İnsan vücudunun her bölgesinde ve özellikle her ekstremitte parçasının kendi içinde oranlanmasıyla Altın Oran 'ı elde etmekteyiz.

Resim 3: İnsan vücut ekstremitelerindeki oranlama
(www.aoder.org.tr/tr/altin-oran/36.aspx)

Resim 4: İnsan vücut ekstremitelerindeki oranlama
(www.aoder.org.tr/tr/altin-oran/36.aspx)

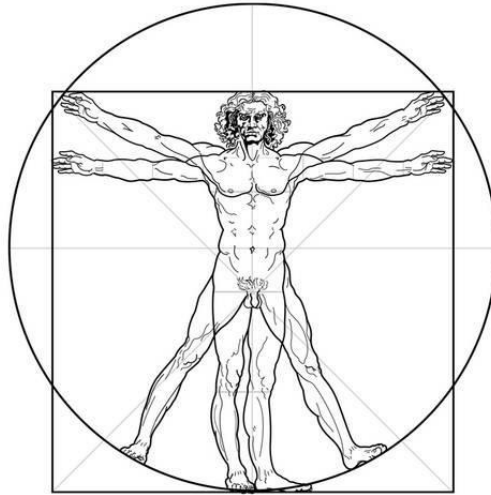

Resim 5: İnsan vücut ekstremitelerindeki oranlama
(www.aoder.org.tr/tr/altin-oran/36.aspx)

Sanatta Altın Oran

Sanat alanında altın oranın kullanılması çok eskilere dayanmaktadır. Mısır piramitlerinde ve mimarisinde, Yunan heykellerinde ve çeşitli medeniyetlerde altın orana rastlamak mümkündür. Sanatta altın oranın bu kadar önemli görülmesi doğada da bu oranın bulunmasından kaynaklanmaktadır. Sanatçılar altın oran sistemini kendi alanlarında değerlendirerek eserlerine yansıtmıştır. “Luca Pacioli’nin ‘De Divine Proportion’ (İlahi Oran) adlı eserinde Altın Oran’ı anlatması ve Leonardo Da Vinci’nin kitabın resimlerini çizmesiyle, Altın Oran Rönesans’ta en muhteşem dönemini yaşamıştır” (Tekkanat, 2006).

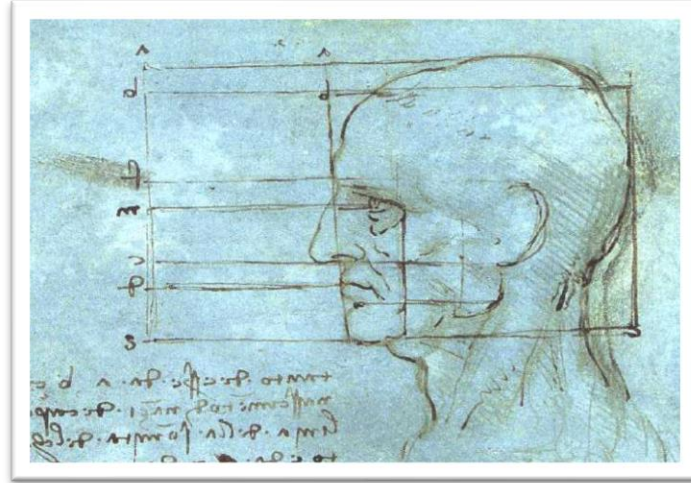
15. yüzyılın dehası Leonardo da Vinci altın oran üzerine en fazla kafa yoran sanatçılardan biridir. Pacioli’nin ‘İlahi Oran’ kitabındaki insan figürlerinin oran-orantısını çizerek ideal bir yetişkin vücudu yaratmıştır. Antik Romalı mimar ve yazar olan Marcus Vitruvius Pollio (M.Ö. 80-15)’dan esinlenerek yaptığı Vitruvius figürü tüm sanatçılara ve mimarlara ilham kaynağı olmuştur.

Resim 6: Leonardo da Vinci, "Vitruvius Adamı", 1492.

(<https://www.art.com/products/p27257472726-sa-i8169845/green-ocean-the-vitruvian-man-or-leonardo-s-man.htm>)

Vinci'nin çizmiş olduğu insan bedeninin tam merkezinden göbek deliği geçmektedir. Kollar iki yana açıldığında oluşan uzunluk kişinin boy uzunluğuna eşittir. Yunanlı sanatçılar heykellerini yaparken bu oranlara dikkat ederek insan bedeninde baş bölümünü birim olarak almışlardır. İnsan vücudunda 1/8 'baş' olduğunu iddia etmişlerdir. Ünlü heykeltıraş Michelangelo (1475-1564) 'Davud' heykelini bu kurallara uygun olarak tamamlamıştır.

Resim 7: Leonardo da Vinci, İnsan başı oranlaması.

(<https://resimistan.wordpress.com/videolar/sanatsal-anatomi/portre-bas-cizimi/>)

Resim 11'deki yan profil de başın burunla beraber bir kare biçimine yerleştiği görülmektedir. Saç başlangıcıyla şakaklar arası, şakaklar ile burun altı, burun altı ile çene altı arası aynı uzunluktadır. Bu portre çiziminde kaşlar ile göz bebeği arası, burun ile dudak boşluğu arası eşit mesafededir. Da Vinci'nin insan başı oranlaması birçok yazar ve ressama ilham kaynağı olarak ders kitaplarında anlatılmaktadır.

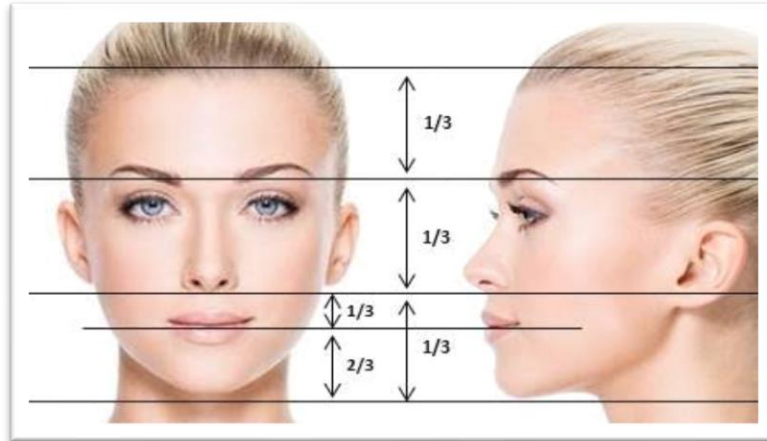
Bilim adamları ve sanatçılar insan bedeninde oran-orantıyı belirlemek için "Kanon" sistemini kullanmaktadırlar. *Kanon, modül adı verilen bir ölçü biriminden yararlanarak insan vücudunun oran ve boyutlarını saptayan bir ölçme sistemidir* (Parramon, 2006: 13).

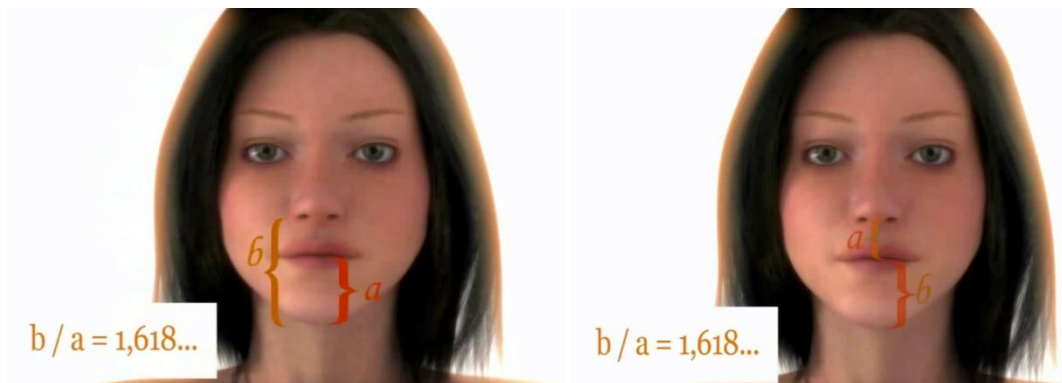
Resim 8: Jose M. Parramon, "Baş ve Portre Çizimi", 2006.

Resimde görülen insan başı kanonlarında başın tepe noktasından çene altına kadar olan uzunlukta üç eşit parça görünmektedir. Baş kanonlarına baktığımızda gözler başın yüksekliğinin tam ortasında bulunmaktadır. İki göz arasındaki boşluk ise bir göz uzunluğu kadardır. Baş uzunlamasına tam ortadan bölen çizgi yüzün simetrik olduğunu göstermektedir.

Endüstri döneminden sonra üretilen çeşitli eşyalar, mobilyalar vs. insan anatomisi ele alınarak altın orana uygun şekillendirilmiştir. Son yıllarda yapılan estetik operasyonlarda da bu ölçülere uyarak değişimler gerçekleştirilmektedir.

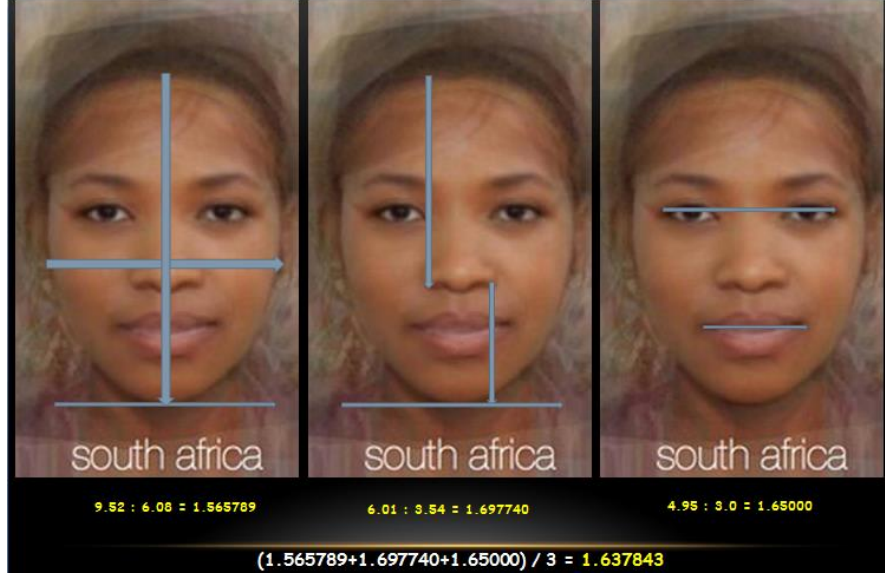
Resim 9: Estetik yüz ölçümü (<http://tahinpekmez.kim/burun-kirigi/>) Kadın Yüzünde Altın Oran

Resim 10: Altın orana uygun kadın sureti (www.aoder.org.tr/tr/altin-oran/36.aspx)

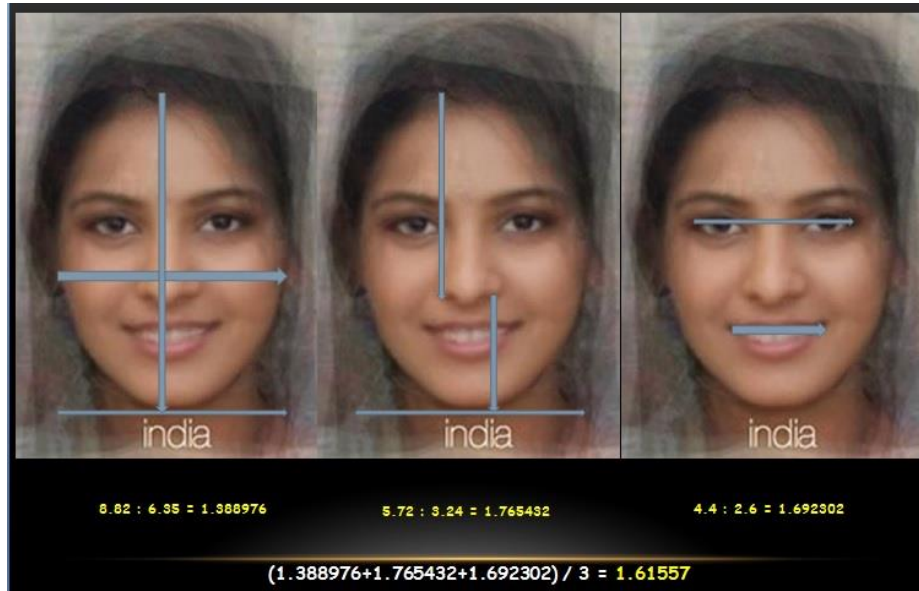
Farklı Ülkelerden Kadın Suretlerinde Oranlama

Farklı ırklara ait insan suretlerinde değişimler gözlenmektedir. Çeşitli toplumların kendine özgü fiziksel özellikler bulunmaktadır. İklim, coğrafya ve yaşam koşulları bu suretlere somut ve soyut anlamda yansımaktadır. *“İskoçya'daki Glasgow Üniversitesi psikiyatristlerinin yaptığı deneysel projede, Türkiye dahil bazı ülkelerde kadınların ortalama yüz hatları belirlendi”* (Ülkelere göre ortalama kadın yüzleri, 2018).

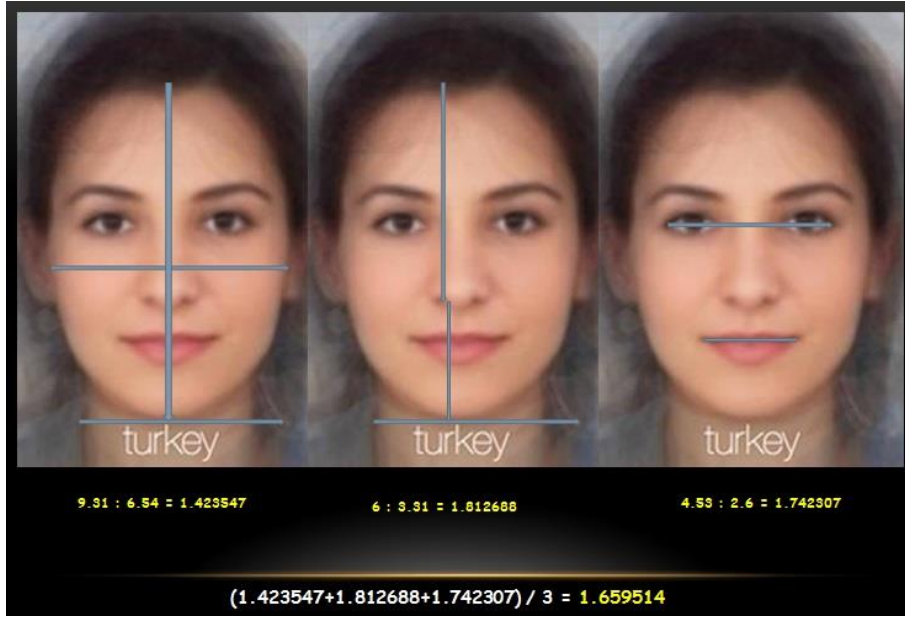
Resim 11: Güney Afrikalı kadın sureti

Güney Afrikalı kadınların ortalama yüz resimlerinde dudaklar büyük, burun geniş ve gözler kısık görünmektedir. Yüzün altın orana göre ortalaması; 1,637843'dür.

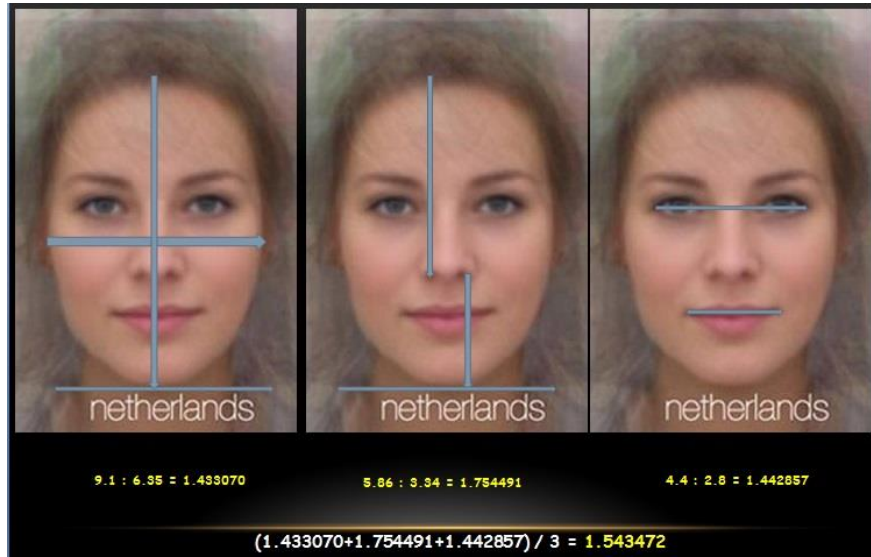
Resim 12: Hindistanlı kadın sureti

Hindistan kadınının ortalama yüz resimlerinde dudaklar ve burun ince yapılı, göz ve kaş arası mesafe kısa görünmektedir. Yüzün altın orana göre ortalaması; 1.61557 olarak ideal orana yaklaşmaktadır.

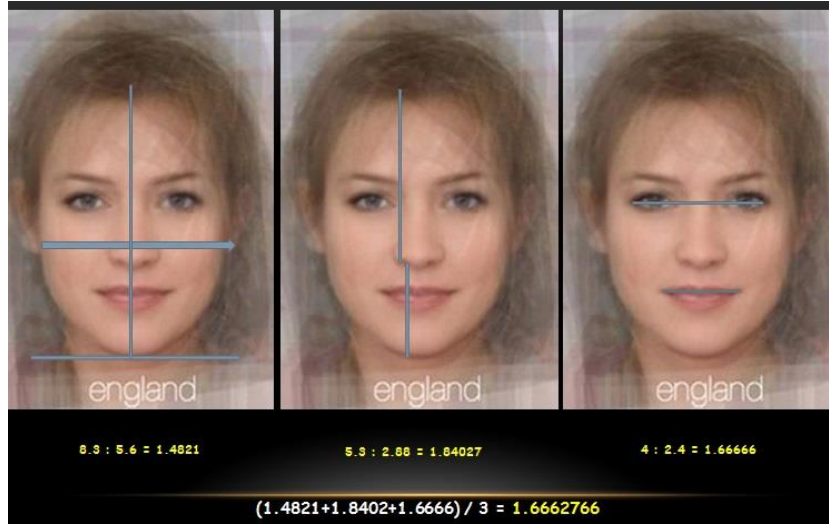
Resim 13: Türkiyeli kadın sureti

Türkiye'deki ortalama kadın suretinde göz ve dudaklar belirgin görünmektedir. Yüzün altın orana göre ortalaması; 1,659514'dür.

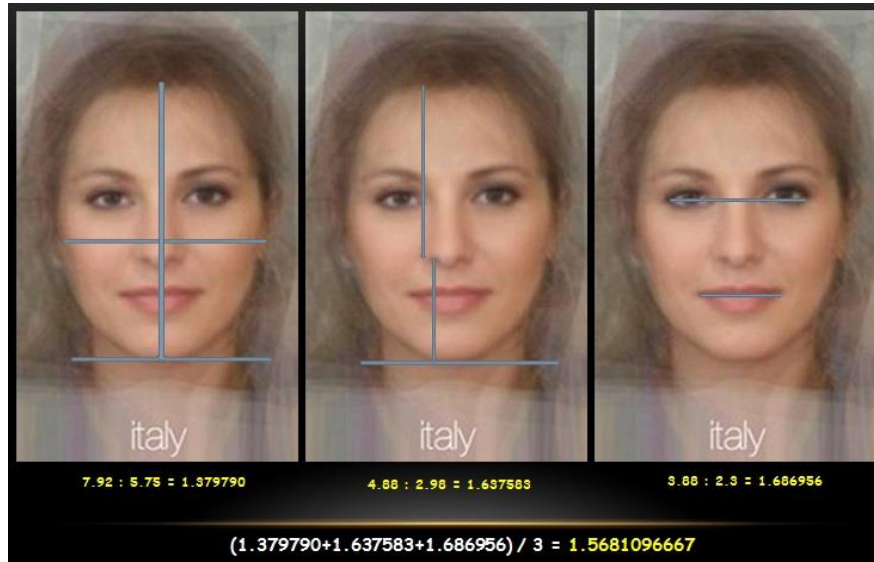
Resim 14: Hollandalı kadın sureti

Hollandalı kadınların ortalama yüz resimlerinde elmacık kemikler belirgin ve geniş bir yüz görünmektedir. Yüzün altın orana göre ortalaması; 1,543472'dir.

Resim 15: İngiltereli kadın sureti

İngiltereli kadınların ortalama yüz resimlerinde dudaklar kısa, çene ince, göz ve arasındaki mesafe ile burun ve dudak arasındaki mesafe eşit görünmektedir. Yüzün altın orana göre ortalaması; 1.6662766'dır.

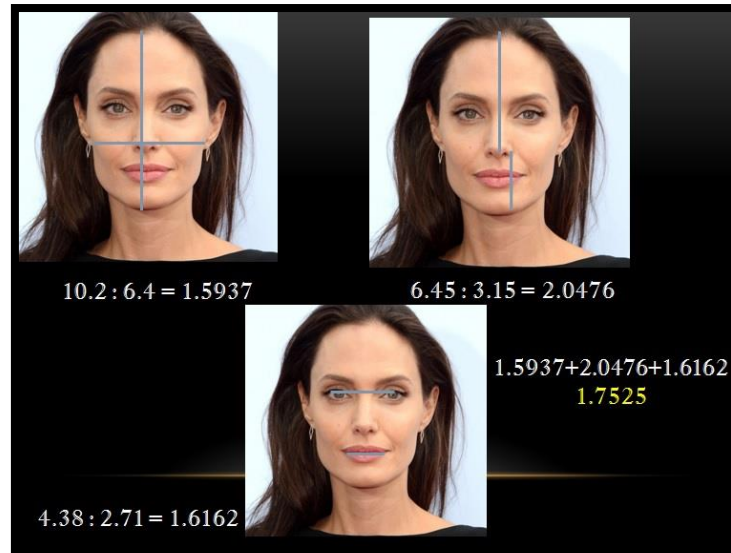
Resim 16: İtalyalı kadın sureti

İtalyalı kadınların ortalama yüz resimlerinde gözler iri, burun ve üst dudak ince yapıdadır. Yüzün altın orana göre ortalaması; 1,568109'dur.

Resim 17: Japonyalı kadın sureti

Japonyalı kadınların ortalama yüz resimlerinde kaş ile göz arası geniş, gözler çekik, daha ince hatlara sahiptir. Yüzün altın orana göre ortalaması; 1,678352'dir.

Resim 18: Amerikalı kadın sureti, Angelina Jolie'nin yüz oranlaması.

"Birleşmiş Milletler İyi Niyet Elçisi" seçilen ünlü aktris Angelina Jolie birçok dergi tarafından dünyanın en güzel kadını seçilmiştir. Çağdaş dönemin Avrupai kadın modeli olarak görülen başarılı iş kadının yüz oranlaması 1,7525 çıkmıştır. Altın orana tam uyum sağlamayan bu ölçülere rağmen güzel oyuncunun sureti oldukça dikkat çekicidir. Günümüzün güzellik anlayışında iri gözler ve büyük dudaklar çekici gelmektedir. Küçük burun, kalkık kaşlar ve çekici büyük gözler, elmacık kemiklerinin belirginliği de günümüz güzellik algısının göstergesidir. Özellikle iki gözün tüm uzunluğu ile dudak kenarları arasındaki mesafenin oranı 1,6162 olarak altın orana yaklaşmaktadır. Buradaki oranın diğerlerine göre daha olumlu sonuç vermesi yüzün orantısız olarak da güzel görünmesine ve yüz hatlarının birbirini dengelemesine olanak vermektedir.

SONUÇ

Güzellik algısında incelediğimiz örneklerden elde ettiğimiz sonuçlar aşağıdaki tablodaki gibidir:

Tablo- 2: Kadın Suretlerinde yapılan ölçümler sonucu elde edilen sayısal veriler ve Altın Oran'dan yüzdelik olarak sapmalar

Ülke	Yapılan Ölçümler	Yapılan ölçümlerle Altın Oran (1,6180339) arasındaki fark (%)
Güney Afrika	1,637843	1,981%
Hindistan	1,61557	0,246%
Hollanda	1,543472	7,456%
İtalya	1,568109667	4,992%
Japonya	1,67835266	-6,032%
Türkiye	1,659514	-4,148%
ABD	1,7525	-13,447%
Türkiye	1,570585	4,745%

Bu çalışmada yapmış olduğumuz incelemeler sonucu, Hindistan kadınının yüz ölçümlerinin Altın Orana en yakın değerde olduğu tespit edilmiştir.

Günümüz çağdaş kadın modelleri üzerinde yaptığımız incelemeler sonucu iki göz ucu arasındaki uzunluk ile dudak kenarları arasındaki uzunluğun birbirlerine oranı altın oran değerlerini yaklaşık olarak vermektedir. Sonuç olarak son dönemde popüler olan estetik operasyonlarda da aynı mantığın kullanıldığı görülmektedir. Bütün bunların yanı sıra makyaj yöntemleriyle iki göz ucu arasındaki uzunluk artırılıp, farklı yöntemlerle dudak kenarları genişletilerek altın orana yaklaştırılmaktadır. Tüm bulgular adeta MS.411 Yunan filozofu Proclus'un "Bir yerde sayı varsa orada güzellikte vardır"³ sözünü teyit eder niteliktedir. **Bir yapı ya da sanat eserinin altın orana yakınlığı, onun aynı zamanda estetik olarak güzelliğinin bir ölçüsü olarak kabul görmüştür.**

Kadın Yüzlerinin İnsanlık Tarihi Açısından İncelemesi

Güzellik algısı ve insanların estetik bakış açısı toplumdan topluma değişiklik göstermektedir. Tarihe baktığımızda zamanının "en güzel kadını" olarak adlandırılan çeşitli kadın suretleri kültürel, toplumsal, psiko-sosyal açıdan birbirinden farklıdır. Örneğin Mısır medeniyetinde o dönemin en güzel kadını olarak heykel ve resimlerinin yapıldığı Nefertiti (M.Ö. 14. yüzyıl) Mısır kraliçesidir. Güzelliği, ihtişamı ve zekasıyla Mısır yönetiminde söz sahibi olmuştur.

³ Prof Dr. Fikri Akdeniz, Doğada, Sanatta, Mimaride Altın Oran ve Fibonacci Sayıları

Kaynak: <https://korkubilimi.com/dinler/ilk-kadin-firavun-nefertiti.html> (Erişim tarihi: 22/08/2018)

Mısır Firavunu Akhenaton'un karısı olan Nefertiti ismi "güzelden gelen" anlamında yaşadığı dönemde değiştirilmiştir. "Yüzünün güzelliği bugün bile insanı büyülüyor, günümüz güzellik uzmanlarının, estetisyen ve estetik cerrahların kusursuz bulduğu bir kadın, Nefertiti" (Demir, 2014). Mısır güzellik anlayışında siyah sürme çekilmiş gözlerle bakışları etkileyicidir. Elmacık kemikleri belirgin, burun ve dudak hatları altın orana neredeyse uygun biçimdedir.

Roma mitolojisinde Venüs olarak bilinen aşk ve güzellik tanrıçası Aphrodite'in doğu kökenli olduğu belirtilmektedir. Tam vücut resminin yapıldığı resimlerde altın rengi saçları beline kadar uzanmakta, hafif dolgun ve uzun boynu dikkat çekmektedir. Bereket ve aşkı simgelemesi, aynı zamanda erotizm sembolü olarak da geçmişten günümüze değer verilmektedir. İnce kaşları ve uzun suratı ile masum bir ifade sergilemektedir.

Kaynak: <http://www.ruhsalyasam.com/afroditin-sesi/> (Erişim tarihi: 22/08/2018).

Osmanlı döneminin sultanları da güzellikleriyle bilinmektedir. 1500'lü yıllara damgasını vuran Hürrem Sultan zekası ve güler yüzlülüğü ile bilinmektedir. Asıl adı Aleksandra olan sultanın neşeli olması sebebiyle ismi Hürrem olarak değiştirilmiştir. "Hürrem Sultan dönemin Avrupa elçileri tarafından kızıl saçlı, yeşil gözlü ve beyaz tenli olarak nitelendirilmiştir. Eşi Kanuni Sultan Süleyman'ın kendisine yazdığı gazel ve şiirlerden de bu anlaşılmaktadır" (https://www.yeniakit.com.tr/kimdir/H%C3%BCrrem_Sultan Erişim tarihi: 22/08/2018). Birçok sanatçının tasvir ettiği Hürrem Sultan beyaz tenli ve dolgun vücuduyla Osmanlı sultanlarının en gözdesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Birçok Osmanlı dönemi kadınları resimlerde tombul ve açık tenli olarak betimlenmiştir. O dönemin güzellik simgesi olan bu özelliklere övgü toplumumuzda çok uzun yıllar devam etmiştir.

Kaynak: <https://turkinfo.hu/diyalog/soz-sizde/szulejman-hurrem-sultanin-hayati/> (Erişim tarihi: 22/08/2018).

Kaynak: <https://ekmekvegul.net/bellek/gunun-bilgisi-kabileyi-ayakta-tutan-kizilderili-kadinlardi> (Erişim tarihi: 22/08/2018).

Kabileler halinde yaşayan Kızılderililerin kadınları o kabileyi ayakta tutan önemli mihenk taşlarıydı. Amerika'nın istilasıyla dağılan kabilelerden kalan kadın fotoğrafları 1800'lere dayanmaktadır. Bu fotoğraflarda görüldüğü üzere Kızılderili kadınların koyu renk ve örgülü uzun saçları, takıları ve kıyafetleri toplumun güzellik anlayışını yansıtmaktadır. Elmacık kemikleri iri, göz kapakları düşük ve yok denecek kaş yapıları onların karakterini oluşturur.

Kaynak: <http://seyahat.mynet.com/etiopyada-farkli-bir-dunya-kabile-yasantisi-1184063> (Erişim tarihi: 22/08/2018).

Etiyopya'da yaşayan kadınlar kabileler halinde yaşamlarını sürdürmektedir. Hamar Vadisinde yaşayan üstteki fotoğraftaki kadın antik Afrika kabile üyesidir. Geniş metaller taktıkları dudakları ve kulaklarıyla dikkat çekmektedir. Onlardaki güzellik anlayışı vücutlarını deforme ederek çeşitli takılarla kendilerini süslemektir. Hayvan tüylerini vücutlarında kullanır ve çeşitli boyama usulüyle kendilerini öne çıkarmaktadır. Kırmızı kil ile saçlarını örerler ve kalıp gibi kalmasını sağlarlar. Vücut ve yüzlerine yaptıkları çizikler onların sosyal statüsünü, güçlü kimliklerini betimlemektedir.

Kaynak: http://www.genocide-museum.am/trk/online_exhibition_2.php (Erişim tarihi: 22/08/2018).

Paris'te Nubaryan Kütüphanesi'nde yer alan yukarıdaki Ermeni kadını 20 yaşındadır. Yüzündeki dövmeler ve başındaki örtüsü dikkat çekmektedir. Genellikle mini desenli bol kıyafetler giyen kadınlar döneminin estetik anlayışını göstermektedir. Kaşlar kalın ve belirgin, gözler koyu ve sürmelidir. Çoğunun yüz hatları yuvarlaktır.

Bütün bu özelliklerin yanı sıra insanlık tarihine baktığımızda estetik algısının çağdan çağa, toplumdan topluma değiştiği görülmektedir. Kadınlar güzelliğin simgesi haline gelmiş ve hatta aynı güzellikte kalabilmek için çeşitli yollara başvurmuştur. Bazı milletler güzellik olgusunu yüzüne dövme yaptırarak ön plana çıkarırken, kimileri saç modellerinde değişiklik yapmıştır. Başka toplumlara göre ise kadın özünde güzeldir ve bunu çeşitli aksesuarla desteklemektedir

Kaynakça

- Demir, N. A. (2014). *Güzellik sembolü: kraliçe nefertiti*, 22/08/2018 tarihinde <http://blog.milliyet.com.tr/guzellik-sembolu--kralice-nefertiti/Blog/?BlogNo=470311>, adresinden erişilmiştir.
- Akdeniz, F. (2007). *Doğada sanatta mimaride altın oran ve fibonacci sayıları*, Adana: Nobel Kitabevi.
- Altın Oran Derneği, (2014), *Altın Oran Nedir?*, 25/03/2018 tarihinde www.aoder.org.tr/tr/altin-oran/36.aspx, internet adresinden erişilmiştir.
- Tekkanat, N. (2006). *Altın oran'ın kaynakları ve sanat'a yansıması*, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Parramon, J. M. (2006). *Baş ve portre çizme sanatı*, Çev. Erol Erduran, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Sabah Gazetesi İnternet Haberi, (2018). *Ülkelere göre ortalama kadın yüzleri*, 28/02/2018, tarihinde <https://m.sabah.com.tr/galeri/aktuel/ulkelere-gore-ortalama-kadin-yuzleri/42>, inernet adresinden erişilmiştir.

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) lisansı ile lisanslanmıştır. Makalenin okuma, indirme, kopyalama, dağıtma ve yazdırma hakları herkes için kalıcı olarak serbest bırakılmıştır.

This article licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license and permanently free for everyone to read, download, copy, distribute and print.